A°. 1827. N°. 144

LEYDSCHE COURANT.

VRIJDAG DEN 30 NOVEMBER.

IÖNISCHE EILANDEN.

SYRA den 17 October. De bijzondere correspondentie van den *Constitutionnel* levert, onder deze dagteekening, eenen brief op, ingevolgen van welken de expeditie naar Scio den 11 dezer maand onder zeil zoude gaan, [hier schijnt een abuis in eene der beide dagteekeningen plaats te hebben]. De Kolonel *Fabvier* was tot Bevelhebber benoemd der landingstroepen, waaruit zij bestond, en Lord *Cochrane* zou derzelver bewegingen, na de landing, ondersteunen. Sedert dat het Grieksche Gouvernement de toestemming tot die onderneming gegeven had, hadden de Scioten, die na het ongeluk van hun Vaderland, in verschillende oorden van Griekenland verspreid waren, onder zich eene inschrijving geopend, en eene som van 12,000 thalers verzameld, om dezulken hunner landgenooten te hulp te komen, die aan dezelve expeditie zouden willen deel nemen. De inwoners der Iönische Eilanden, die de zaak der Grieken omhelsd hebben, hadden zich vereenigd, en een bataillon gevormd onder de benaming van *Iönische Phalanx*. De Hydrioten, Spezzioten en Ipsarioten hadden voor niets hunne schepen aangeboden, en er in voorraad vijf naar Tachmé gezonden om de Turksche troepen de landing op Scio af te snijden. De vereenigde Scioten hadden eene commissie van vijf schepen benoemd om in de noodige krijgsvoorraad te voorzien. Deze commissie had eene circulaire aan alle de Scioten gerigt, die zich, sedert de verwoesting van hun ongelukkig Vaderland, in de verschillende steden van Europa bevinden. Twee personen van aanzien, vrienden der Grieken, hadden aan den President dier commissie *Pantelis Plutis*, een zeer braaf man, die de achting van alle zijne landgenooten bezit, aangeraden, om drie smeekschriften aan de drie verbondene Mogendheden te rigten, ten einde zij hun eiland niet van het overige Griekenland mogten scheiden, en hen dus veroordeelen om zonder Vaderland te leven. Deze raad was gevolgd; maar intusschen had men middelen beraamd, om de Grieksche troepen bezit van Scio te doen nemen. De Samioten hadden ook alle hunnen bijstand in deze gewigtige zaak beloofd.

TURKYE.

KONSTANTINOPOLEN den 5 November. Den 1 dezer ontving men hier de tijding, dat, daar *Ibrahim* Pacha zijne krijgsverrigtingen ter zee en in Morea bleef voortzetten, de vereenigde Admiraals het besluit genomen hadden, om zijne vloot te Navarino aan te vallen, dat zij verbrand was en niet meer bestond. De Divan heeft deze ongelukkige tijding trachten te verbergen, maar zij is weldra uitgelekt en openbaar geworden. Het Gouvernement neemt de striktste maatregelen om de rust te handhaven, en tot nog toe is dezelve, op eenige zamenrottingen van het volk na, niet gestoord geworden. Deze pogingen der Porte, om de rust te behouden, bewijzen duidelijk, dat zij het gevaar van haren toestand kent, en de gevolgen inziet, welke eene onderneming van het volk tegen de Franken, na zich zoude slepen. De Gezanten der verbondene Mogendheden hier, en de Heer *Ottenfels*, Oostenrijksche Internuncius, raadt, ongeacht den hardnekkigen wederstand van den Reis-Effendi, slechts maatregelen van vereeniging aan. Intusschen hebben de drie Gezanten de noodige beschikkingen tot hun vertrek gemaakt.

— Over Bucharest heeft men brieven uit Konstantinopolen van den 2 November, medebrengende, dat de Groote Heer, ongeacht de vernieling van zijne vloot, noch van tusschenkomst, noch van bevrediging hooren wilde.

— Volgens eene authentieke opgave, heeft de Turksch-Egyptische vloot, op den dag van den zeeslag voor Navarino, verdeeld in 4 smaldeelen, bestaan uit 2 linie-schepen van 84 stukken, 3 geraseerde schepen van 64 stukken, 8 fregatten, 9 korvetten, 5 groote en 11 kleine brikken, 3 schooners, 3 goeletten, 6 branders, 30 transportschepen, waaronder 5 Oostenrijkers. Op de Egyptische vloot alleen waren 1600 stukken geschut; 18 schepen derzelve waren bemand met equipage, uitgerust op de Europesche wijs.

RUSLAND.

RIGA den 9 November. Z. M. de Keizer is hier in den den avond van den 6. aangekomen. Z. M. zat aan de tafel van den adel toen de aankomst van een koerier de tijding aangebragt der inneming van Erivan. Ter dier gelegenheid is een *Te Deum* in het veld van Mars gezongen, hetwelk de Keizer heeft bijgewoond. De burger-garde begeleidde de vaandels en zegeteekenen op den vijand veroverd. Z. M. is 's avonds vertrokken.

— De Keizer heeft deze stad met een piek en ponjard vereerd, die toebehoord hebben aan *Hassan*-Khan, bij het innemen van Erivan, waar hij het bevel voerde, krijgsgevangen gemaakt.

PORTUGAL.

LISSABON den 9 November. Van wegen het Ministerie van Binnenlandsche Zaken is het navolgend Besluit gemaakt:

„ Mijn doorluchtige en zeer beminde broeder de Infant Don *Miguel*, bij besluit van den 3 Julij dezes jaars, tot 's Konings plaatsvervanger benoemd zijnde om deze Koningrijken, overeenkomstig het constitutionee Charter, te regeren, en het Charter titel 5, hoofdst. 5, art. 7 gelastende, dat de Regent in handen van den President der Kamer der Pairs, de beide Kamers vereenigd zijnde, den eed, bij dat artikel omschreven, aflegge; overwegende, dat de gezegde Kamers gesloten zijn, heb ik, den Staatsraad gehoord hebbende, noodig geoordeeld gebruik te maken van de bevoegdheid, die mij bij het gezegde Charter, tit. 5, hoofdst. 1, § 27 gegeven wordt, en, in naam van den Koning, te bevelen, dat, alleenlijk tot het afleggen van den vermelden eed, de Cortes buigewoon zullen zaamgeroepen worden.

„ *Carlo Honorio de Gouvea Durao*, tot den Raad van Z. M. behoorende, *ad interim*, belast met het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, van Marine en de overzeesche Bezittingen, zal het voor gehoord houden en doen uitvoeren.

„ Paleis van *Ajuda*, den 4 November 1827.
geteekend met de hand der INFANTE-REGENTES."

Dit besluit heeft gemelde Minister, op last der Infante-Regentes, in naam van den Koning, ter kennis gebragt, bij twee onderscheidene brieven van dezelfde dagteekening, de een gerigt *aan den Hertog van Cadaval, President der Kamer der waardige Pairs*, de andere *aan den waardigen Bisschop titulair van Coimbra, President der Kamer der Gedeputeerden*, met bevel om het, respectivelijk, de Pairs van het Koningrijk, en de leden van de Kamer der Gedeputeerden, zoo wel, die zich in de hoofdstad bevinden, als die er uit afwezig zijn, mede te deelen, ten einde zij zich den 20. der loopende maand, in deze hoofdstad vereenigd vinden, om de Koninglijke zitting bij te wonen, waar de plegtigheid plaats zal hebben, welker dag en uur in tijds nader zouden worden bekend gemaakt.

— Het Engelsch oorlog-schip de *Warspite*, van 74 stukken, is op een bevel, den 2 November uit Portsmouth overgebragt, dadelijk naar de Middellandsche Zee onder zeil gegaan. Het gerucht liep onder het eskader van den Taag, dat het oorlog-schip de *Spartiate* of de *Wellesly*, mede van 74 stukken, dezelfde bestemming stond te ontvangen.

SPANJE.

MADRID den 14 September. Nog steeds blijven benden opstandelingen zich in de omstreken der hoofdstad en in de provincie de la Manche vertoonen. Zij hebben eenen nieuwen inval in de Koninglijke residentie het Prado gedaan, onder de gewone kreeten van: *Dood aan de Negros! Weg met de Ministers! Leve de absolute Koning!* Dan hunne afpersingen bepalen zich hoofdzakelijk tot de paarden; ook neemt het getal ruiters dagelijks toe. De Infanten blijven bij voortduring in het Prado. Zij bevonden er zich tijdens die laatste stroop-partij.

— Het Hof zal den 19 dezer van Valencia vertrekken, en, uithoofde van de teedere gezondheid der Koningin, met kleine dagreizen, den 24 te Tarragona aankomen en eerst den 29 in Barcelona zijn intogt doen.

— De Koning heeft zijn Gastheer, den Generaal *Longa*, tot Kapitein-Generaal der Provincie Valencia benoemd; Mevrouw *Longa* en hare dochters zijn door de Koningin met het Groot-lint der Orde van *Maria Louisa* vereerd.

BARCELONA den 17 November. De Fransche bezetting heeft reeds haren aftogt begonnen, en hun vertrek wordt, wegens hunne gehoudene krijgstucht, betreurd. Ook Zijne Maj., zegt men, ziet dit ongaarne.

[Men heeft nogtans uit de Fransche tijdingen gezien, dat de Koning van Frankrijk, door zijn Gezant den Graaf de *St. Priest*, beleefdelijk heeft laten aanbieden, om, bijaldien de Koning van Spanje zulks het minste verlangen mogt, zijne troepen uit Katalonien te zullen terugroepen, en dat, dit aanbod aangenomen zijnde, dezel ve achtereenvolgens in acht kolonnen den terugtogt hadden aangenomen.]

— De beruchte *Ballesteres* is den 13 te Tarragona opgehangen, na de executie zijn de vaandels der opstandelingen, bij zijne gevangenneming in handen gevallen, door beulshanden verbrand.

— De zoon van den Markies *de la Torre*, is gevangen genomen, als de geheime Tresaurier geweest zijnde der dirigerende Junta van den opstand van Katalonien; ook zijn er verscheidene Geestelijke personen, door dezen jongman en *Ballesteres* genoemd, vastgezet; onder dezelven zoude zich de beruchte Don *Victor-Saez* Bisschop van Tortosa, bevinden.

— De Regtbank der Breven, had zich tegen de voltrekking van het vonnis aan den Vader *Pugnal*, behoorende tot de Franciskaner Monniken te Reus, en aan den Kanunnik *Carrona*, verzet. De Koning heeft die Regtbank vernietigd. Zij oefende een geheim regtsgebied uit, in het overige gedeelte van Spanje. Zij was voor Katalonien ingesteld bij eene Pauzelijke breef. De Kanunnik *Avella*, Voorzitter van het Genootschap de *Verderf-Engel*, was er de Rigter van ter eerster instantie, en de Bisschop van Vich, vonniste bij laatste uitdragt, in hooger beroep.

— Eenige der Heeren, door den Kapitein-Generaal der Provincie te Tarragona opontboden, zijn even als de officiers *illimitados*, die men had doen zamenkomen om in oogenschouw genomen te worden, gevangen

(*Het vervolg op den kant van deze blade.*)

gezet: maar van deze laatsten zijn er velen achtergebleven, die of gevlucht zijn, of zich verborgen houden.

— Van de officieren der opstandelingen, achtereenvolgens in onderscheidene steden der Provincie gevangen genomen, heeft men er den 12., te Tarragona, 120 ingescheept, alleenlijk tot de districten Tarragona en Villa-Franca behoorende. Voor dat het schip onder zeil ging, zijn er 10 van ontscheept, en zonder acces in hokken opgesloten. Onder dezelve bevindt zich de Markies *de la Torre*, Corregidor van Barcelona, onlangs tot de Deputatie behoord hebbende, die den Koning te Tarragona, over zijne aankomst in de Provincie, van wegen den Gemeente Raad der stad is komen opwachten.

Te Tarragona bevinden zich alzoo een groot aantal gevangenen. Men weet de namen niet dergenen die veroordeeld zijn, om onder beulshanden te sterven. Het Kasteel ligt op eene afgelegene plaats in de Stad. De Graaf *d'Espagne* heeft er zijnen zoon tot Gouverneur aangesteld, met strikt bevel, om te zorgen, dat er niets uitlekke van hetgeen er in omgaat.

— Het Lampourdansche is weder in vollen opstand. *Jeps Del Estanys* houdt de geheele divisie van den Generaal *Manso* vruchteloos bezig in de bergen van Berga.

— Het gevangenemen duurt in Arragon voort; men heeft drie Officieren *illimitado's* ter dood gebragt, zij zijn met gestopte monden naar het schavot gevoerd, om dat zij alle soort van beledigingen tegen de Monniken en Priesters uitbraakten. Zij hebben niet willen biegten.

— Op bevel van den Graaf *d'Espagne* zijn in het Klooster van Mataro verscheidene Kapucijner Monniken gevangen genomen, die in de laatste onlusten betrokken waren. Uit dien hoofde zijn mede vastgezet de Markies *de Palmerala*, voormalig Alguazil-Major van de voormalige Regtbank der Heilige Inquisitie, mitsgaders de Abdissin van het St. Pieters Klooster.

Maar deze Dame, wier titel is *zeer doorluchtige Vrouw*, heeft onder anderen het voorregt, dat haar thans zeer te stade komt, van niet met geweld uit het Klooster vervoerd te kunnen worden, en, ingeval van gevangenschap, binnen 's huis te worden vastgezet in eene Cel naar hare keus.

— De Katalonische opstand heeft uitgestrekter wortelen in het Koningrijk, dan men zich voorstelde. Te Soria, Burgos-d'Osona, Residentie des Bisschops van Soria, te Navarro, te Oviedo, heeft men zamenzweringen ontdekt, die op het punt waren van uit te barsten.

Te Soria moest dit, den 10 dezer plaats hebben; maar den 7den hebben vier der zamenzweerders het komplot ontdekt. Den 9den rukten er troepen binnen, en in den nacht nam men 21 der voornaamste hoofden gevangen; onder welken zich bevind een Kolonel *illimitados*, het Opperhoofd, de Secretaris der Municipaliteit, vier Kanunniken, drie andere Geestelijken, een Apotheker, en onderscheidene burgers. Te Navarra, vergaderden de zamenzweerders in eene herberg, drie uren van Pampeluna gelegen. De Onder-Koning begaf zich des nachts derwaarts, maar de zamenzweerders, die overal goede verstandhouding hebben, daarvan onderrigt, hadden de vlugt genomen, en men heeft niets dan een aanmerkelijk getal geweeren en blanke wapenen gevonden. Ook te Burgos en Oviedo zijn personen in hechtenis gezet. De Bisschop van deze laatstgemelde plaats heeft zich zoodanig blootgegeven, dat de

(*Het vervolg op de volgende blz.*)

Raad van Kastillen, bij twee onderscheidene bevelen, den Bisschop verbannen en de inkomsten van het Bisdom in beslag genomen heeft, desongeacht bleef de Bisschop rustig te Oviedo.

In Katalonien zelf worden meerdere troepen vereischt, eensdeels door het van nieuws aangroeijen der benden opstandelingen, anderdeels door den aftogt der Fransche troepen. Het eerste schrijft men toe aan de gestrengheid waarmede men de officieren die zich in hoop van in het genot der amnestie te zullen deelen, overgegeven hadden, behandeld heeft, door ze met de soldaten in dezelfde gevangenissen te werpen, en vervolgens ter dood te brengen; terwijl men omtrent de geestelijken over het algemeen, toegeeflijk is te werk gegaan. Hetgeen de meesten, welke zich reeds van den opstand onttrokken hadden, genoopt heeft om zich weder bij de benden te vervoegen. Men beschouwt het vertrek der Fransche troepen als noodlottig, omdat de Apostolische partij, die nog altoos aan het Hof de bovenhand heeft, daardoor, als van eene voogdijschap ontslagen, in staat gesteld wordt om bij de eerste gelegenheid aan hare zucht tot reactien den vrijen teugel te vieren; terwijl zij aangevuurd wordt door het vooruitzigt, dat, gelijk Katalonien, ook Kadix en de vestingen aan dezen kant der Pyreneën zullen ontruimd worden. Intusschen legt men het besluit, waarbij de zuiveringen herroepen worden, met voorbeeldelooze snelheid en gestrengheid ten uitvoer.

I T A L I E.

FLORENCE den 17 November. De Graaf *Capodistrias* is den 10den te Turin aangekomen; hij zou den 13den te Boulogne zijn, om te Ancona de aankomst van een Engelsch schip af te wachten, dat hem naar Korfu zal overbrengen.

O O S T E N R Y K.

WEENEN den 18 November. H. D. H. Mevrouw de Prinses *van Metternich*, gemalin van den Prins Staats-Kanselier, is eergisteren aan den Keizer en Keizerin voorgesteld door de regerende Prinses *van Esterhazy*. H. Keiz. M. hebben haar met de grootste toegenegenheid ontvangen.

Z. K. H. de Infant Don *Miguel* maakt zich gereed om te vertrekken; vóór 8 dagen zijn reeds de schuldeisschers opgeroepen om zich binnen 15 dagen te melden.

— De Keizer en Keizerin hebben met de geheele Keizerlijke familie den lijkdienst bijgewoond, die voor H. M. de Koningin van Saxen is gevierd geworden.

— Men heeft in den namiddag alhier tijdingen uit Konstantinopolen van den 5 dezer ontvangen. Tot dien tijd was alles aldaar rustig, er hadden geene de minste gewelddadigheden plaats gehad, en men beschouwde het als waarschijnlijk, dat de Porte geene wraakneming aan de Christenen zoude uitoefenen.

F R A N K R Y K.

De Fransche dagbladen maken geen gewag van nieuwe onlusten, maar zijn daartegen vol van bijzondere, oppervlakkig vrij gegronde voorloopige aangiften van persoonlijke mishandelingen, ter gelegenheid der vorige oproijingen, aan allezins onschuldige achtingwaardige menschen, uit boozen euvelmoed, gepleegd.

Het Koningklijk Gerigtshof alhier, heeft den 24 dezer, op grond van het 135 artikel der *Criminele Instructie*, de zaak der gebeurtenissen van den 19 en 20. dezer, met eenparigheid van stemmen voor hare Regtbank getrokken; en de President *Seguier* zelf de instructie daarvan op zich genomen, benevens de Heeren *Briere-Valigny*, Raadsheer, en *Titon*, Raadsheer-Auditeur.

Het is dus aan de grijze eerwaardigheid der Koninglijke Gerigtshoven van Frankrijk, als bij wettige erfenis, door Koninglijk grootmoedige opdragt, voorbehouden gebleven, om onder het aloude Stamhuis der *Bourbons*, de regtschapene handhavers te zijn van 's volks dierbaarste voorregten: de veiligheid van lijf, leven, goed en eer.

Verders zijn de kolommen der Fransche dagbladen vervuld met raadgevingen, berigten en berekeningen, omtrent de werkzaamheden der thans plaats hebbende verkiezingen voor de Kamer der Nationale Gedeputeerden van Frankrijk. Wij verlangen ons daarin niet te verdiepen. De man dus betiteld, moet men ten minste stilzwijgend houden voor een verstandig man van eer, die onbevooroordeeld optreedt voor het welzijn van zijn Vaderland, en uitsluitend dat Vaderland zoekt en vindt in zijnen *Koning*, en den Koninglijken band van vereeniging, dien het de Koninglijke edelmoedigheid gaf, de Koninglijke grootmoedigheid wijdde, en de Koninglijke wijsheid met vaste hand zal weten te besturen, te weten *het Charter*. In plaatse dus van ons in namen en cijfergetallen te verliezen, en den lezer daarmede nutteloos te vermoeijen, voegen wij ons veel liever met den geachten Redacteur onzer Staats-Courant, en hoopen met vertrouwen, hetgeen die schrijver, met verfoeijing van alle blinde partijzucht, hartelijk wenscht: „dat, namelijk, gematigde beginselen, en behartiging der goede zaak, en der

(*Het vervolg op de kant van deze bladz.*)

ware belangen van menschdom en vaderland, de nieuw benoemde Kamer der Afgevaardigden moge kenschetsen."

— Aan de beurs te Parys zijn den 23. genoteerd, in gereed geld, de 5 pCts. 100 fr. 80 c.; 3 pCts. 68 fr. 75 c. Bank-Actien 1997 fr. 50 c.

N E D E R L A N D E N.

LEYDEN den 27 November. Heden avond hield de *Leijdsche Afdeeling der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*, hare jaarlijksche algemeene openbare Vergadering; de tijdelijke Voorzitter, de Heer Mr. J. F. C. MOLTZER, deed eene Redevoering *over de Levensverzekeringen*, en reikte daarna de verschillende Eereblijken, wegens edelmoedige daden aan de redders van drenkelingen, uit; waarna het jaarlijksch algemeen verslag van den staat en verrichtingen dezer afdeeling, aan de Vergadering werd voorgedragen, waaruit de toenemende bloei, de rustelooze voortgang van deze Maatschappij in de instandhouding en bevestiging der verschillende inrigtingen bij dezelve, en de toemende deelneming van Leydens Ingezetenen, in deze voor alle standen en betrekkingen zoo heilzame Maatschappij mogt blijken.

Z E E - T IJ D I N G.

Sedert onze laatsten zijn in Tessel binnengekomen D. F. Baas, van Batavia, Kapt. Wildes, van St. Jago de Cuba, H. Morel, van Alexandria, W. Graham, van Baltimore, de twee laatstgemelde zijn, na visitatie, van de quarantaine ontslagen, A. P. Schoonhoven, A. J. Overzee, W. Muggriti en M. P. van der Zee, van Londen, J. Kollens en M, Cook, van Hull, en L. H. Mulder, van Dantzig.

Op Tessel zijn aan strand gespoeld 20 Noordsche Balken en 7 fusten Traan, gemerkt A, daar onder L en daarnaast —H—; C, daar onder M R en daar naast M Se; en M ╋╋ O en daar onder A. Daar er vaten Traan van het laatstgenoemde merk afgeladen zijn geworden met het schip *de 2 Vrienden*, Kapt. D. R. Dirks, den 6 Oct. van Hull naar Amsterdam vertrokken, is het zeer waarschijnlijk dat hetzelve totaal zal verongelukt zijn.

Den 6 Nov. is op Ameland verongelukt, eene waarschijnlijk Nederlandsche kof of smak, zoo men vreest, met al het volk. Aldaar zijn den volgende dag aangedreven circa 400 Noordsche Balken, benevens eenige stukken van eene nieuwe kof.

Het schip *Hercules*, Kapt. W. H. Poelman, van Amsterdam naar Windau, is den 4 Nov. bij het inzeilen der haven van Windau gestrand en totaal verongelukt; het volk is gered en men hoopte ook een gedeelte der vleet te bergen.

Volgens een brief van Kapt. J. Hulsen Jr., voerende het schip *Wilhelmia*, van Amsterdam naar Surinamen, in dato 18 Nov., was hij toen, na vier dagen met goed weêr in de Noordzee gekruist te hebben, in goede staat en aan boord alles wel zijnde, met W. Z. W. wind op de hoogte van Zuid-Voorland zeilende; den vorigen dag was bij hem kruissende geweest het schip *de Vriendschap*, Kapt. C. J. Kat, mede van Amsterdam naar Surinamen.

Het schip *Mathilda*, Kapt. G. van Groenendaal, van Antwerpen naar Rio di Janairo, was den 18., en de schepen *the Envoy*, Kapt. W. G. Blackler, van Bremen naar Havana, en *Europa*, Kapt. Davis, van Hamburg naar New-York, den 19 Nov. op de hoogte van Douvres

*** Op den 6 November 1827, overleed binnen LEYDEN, door een ongelukkig toeval, in den ouderdom van 61 jaren, de Heer ISAAC LANDA.

*** Op den 19 November 1827, overleed binnen LEYDEN aan een spoedig verval van krachten, in het 78ste jaar zijns levens, Mr. EDUARD HAGEMAN, *Hoogleeraar in de Regten aan de Koninklijke Universiteit aldaar*.

Te Leyden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat.